

SCIENTISTS VIEW. Academic research in educational sciences, 5(CSPU Conference 1), 542-549.

6. Azimov, S., Abdumuminova, D. Xorijiy tillarni o‘quvchilarga o‘rgatishda metodik usul va yondashuvlar hamda o‘qituvchining psixologik bilimi. *Universal xalqaro ilmiy jurnal, 1(7), 2024. –B.189-195

7. Yuldashev Og‘abek Komiljon o‘g‘li, Azimov Samandar Murodjon o‘g‘li. (2025). Maktabgacha va maktab yoshidagi bolalarga ingliz tilini o‘rgatishda metodik o‘yinlarning ahamiyati. Лучшие интеллектуальные исследования, Vol. 54 No. 1. <https://journalss.org/index.php/luch/article/view/2046>

8. Marifatkhon Boltabayeva. (2025). The Clash Of Religious and Secular Views In Graham Greene’s Works. Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 6(3), 8. <https://doi.org/10.47134/emergent.v4i1.64>

9. Ahmadjonovna, D. G. (2024). The importance and role of lexical competence in teaching foreign languages to students. Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research, 11(5), 16-23.

10. M Boltabayeva, G Gaipova Universal xalqaro ilmiy jurnal Изучение педагогического значения использования технологии слайма в обучении английскому языку учащихся 3-4 классов в условиях инклюзивного образования. (2026). Universal Xalqaro Ilmiy Jurnal, 3(2.1), 147-151. <https://universaljournal.uz/index.php/uxij/article/view/39>

11. Saydaliyeva, M. A., & Azimov, S. M. (2025, November 18). The effective impact of educational technologies in organizing English language lessons. Образование, наука и инновационные идеи в мире, 81(3). <https://journalss.org/index.php/obr/article/view/5633> <https://doi.org/10.5281/zenodo.17652336>

12. Azimov S. M. The place and significance of the English language worldwide //

International Journal of Scientific Researchers.-2024. Vol. 5, Issue 2. – P. 31–35.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Mahammadaliyeva Sarvinoz Abdumalik qizi

Namangan Davlat Pedagogika Instituti

Xorijiy tillar kafedrasi bakalavr talabasi

E-mail: sarvinozmaxammadaliyeva0@gmail.com Tel: +998941756627

Abdumuminova Dilorom Komolxon qizi

Namangan Davlat Pedagogika Instituti

Xorijiy tillar kafedrasi talabasi

Tel: +998998892523 E-mail: diloromabdumuminova20@gamil.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada chet tillarini o‘qitishda innovatsion texnologiyalarning o‘rni yoritiladi. Raqamli vositalar, sun’iy intellekt va virtual reallik o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirib, ta’lim samaradorligini yaxshilaydi hamda shaxsiylashtirilgan yondashuvni ta’minlaydi.

Kalit so‘zlar: Innovatsion texnologiyalar, chet tili o‘qitish, raqamli ta’lim, sun’iy intellekt, virtual reallik, til o‘rganish, ta’lim samaradorligi, pedagogik innovatsiyalar.

Abstract: This article examines the role of innovative technologies in foreign language teaching. Digital tools, artificial intelligence, and virtual reality increase students’ motivation and improve learning effectiveness. These technologies also enable personalized learning and enhance teaching methods.

Keywords: Innovative technologies, foreign language teaching, digital education, artificial intelligence, virtual reality, language learning, educational effectiveness, pedagogical innovations.

Аннотация: В статье рассматривается роль инновационных технологий в преподавании иностранных языков. Цифровые инструменты, искусственный интеллект и виртуальная реальность повышают мотивацию студентов и улучшают эффективность обучения, обеспечивая персонализированный подход.

Ключевые слова: Инновационные технологии, преподавание иностранных языков, цифровое образование, искусственный интеллект, виртуальная реальность, изучение языка, эффективность обучения, педагогические инновации

Hozirgi globallashuv sharoitida xorijiy tillarni o‘rganishning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Texnologik taraqqiyot esa til o‘qitish metodikasini yangilash va takomillashtirish uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. An’anaviy o‘qitish usullari hanuz o‘z ahamiyatini saqlab qolayotgan bo‘lsa-da, zamonaviy ta’lim jarayoni o‘quvchilarning ehtiyojlari va kutilmalariga mos innovatsion yondashuvlarni talab etadi. Mazkur maqolada xorijiy tillarni o‘qitishda innovatsion texnologiyalarning o‘rni tahlil qilinib, ularning ta’lim jarayonini boyitish, individuallashtirish va samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari yoritiladi.

Sun’iy intellekt (AI) hamda adaptiv o‘qitish tizimlari o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta’lim mazmunini moslashtirish imkonini beradi. Shuningdek, virtual reallik (VR) va kengaytirilgan reallik (AR) texnologiyalari orqali til o‘rganuvchilar real hayotga yaqin vaziyatlarda mashq qilish imkoniga

ega bo‘ladilar. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, immersiv VR muhitlari og‘zaki nutq aniqligini oshirish, psixologik to‘siqlarni kamaytirish va muloqot samaradorligini yaxshilashda muhim natijalar beradi. Bu esa, ayniqsa, chet tilida amaliy muloqot qilish imkoniyatlari cheklangan sharoitlarda katta ahamiyat kasb etadi.

Bundan tashqari, geymifikatsiya ya’ni o‘yin elementlarini ta’lim jarayoniga joriy etish o‘quvchilarning qiziqishi va faolligini oshirishda samarali vosita hisoblanadi. Ushbu yondashuv darslarni yanada jonli va interaktiv qilish orqali an’anaviy o‘qitishdagi zerikishni kamaytiradi hamda o‘quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Mobil ilovalar yordamida til o‘rganish (MALL) hamda nutq texnologiyalari ta’lim jarayonini yanada qulay va ommabop qiladi. Ushbu vositalar o‘quvchilarga istalgan vaqt va joyda mustaqil ravishda bilim olish imkonini yaratadi. Mazkur maqolada innovatsion texnologiyalarning xorijiy tillarni o‘qitishdagi pedagogik ahamiyati, ularni amaliyotga joriy etishda yuzaga keladigan muammolar, axloqiy jihatlar hamda istiqboldagi rivojlanish yo‘nalishlari tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy yondashuvlar umumlashtirilib, til ta’limini takomillashtirishga xizmat qiluvchi nazariy va amaliy asoslar yoritiladi.

So‘nggi yillarda xorijiy tillarni o‘qitishda innovatsion texnologiyalarning o‘rni ilmiy tadqiqotlarning muhim yo‘nalishiga aylandi. Bu holat raqamli avlod o‘quvchilarining ehtiyojlari va kutilmalariga mos yangi pedagogik yondashuvlarni ishlab chiqishni talab etmoqda. An’anaviy metodlar ma’lum darajada samarali bo‘lib qolayotganiga qaramay, zamonaviy texnologiyalar ta’lim jarayonini yangicha bosqichga olib chiqmoqda. Ushbu bo‘limda innovatsion texnologiyalarning asosiy yo‘nalishlari tahlil qilinib, ularning afzalliklari, qo‘llash jarayonidagi muammolar hamda kelajakdagi rivojlanish istiqbollari ko‘rib chiqiladi. Tadqiqotlar natijalari shuni ko‘rsatadiki, zamonaviy texnologiyalar o‘quv jarayonini nafaqat boyitadi, balki uni individuallashtirish va samaradorligini oshirishga ham xizmat qiladi.

Sun’iy intellekt (AI) hamda adaptiv o‘rganish tizimlari til ta’limida muhim o‘zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Ushbu texnologiyalar o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olib, ta’lim jarayonini shaxsiylashtirish imkonini beradi. AI asosidagi platformalar o‘rganish tezligi, uslubi va qiyinchilik darajasini tahlil qilib, moslashtirilgan o‘quv materiallari va topshiriqlarni taklif etadi. Xususan, aqlli repetitorlik tizimlari o‘quvchilarning xatolarini aniqlab, ularning sabablarini tushuntiradi hamda to‘g‘ri yechimga yo‘naltiradi.

Tabiiy tilni qayta ishlash texnologiyalari esa yozma va og‘zaki nutqni tahlil qilish orqali grammatika, lug‘at va talaffuz bo‘yicha tezkor va aniq tavsiyalar beradi. Bundan tashqari, chatbotlar va virtual

yordamchilar real vaqt rejimida muloqot qilish imkonini yaratib, nutq ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Umuman olganda, AI asosidagi vositalar o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish, mustaqil o‘rganish ko‘nikmalarini shakllantirish va ta’lim samaradorligini yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, bunday tizimlarning samaradorligi ularning ma’lumotlar bazasi sifati va algoritmlar darajasiga bog‘liq bo‘lib, doimiy takomillashtirishni talab etadi.

Immersiv va tajribaviy o‘qitish texnologiyalari, xususan, virtual reallik (VR) va kengaytirilgan reallik (AR), til o‘rganishni yangi bosqichga olib chiqmoqda. VR muhitlari real hayotga yaqin vaziyatlarni modellashtirish orqali o‘quvchilarga amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirish imkonini beradi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, bunday muhitda ta’lim olgan o‘quvchilarda og‘zaki nutq aniqligi ortadi, psixologik to‘siqlar kamayadi va muloqot samaradorligi yaxshilanadi.

Mazkur texnologiyalar, ayniqsa, chet tilida amaliy muloqot qilish imkoniyatlari cheklangan sharoitlarda samarali hisoblanadi. Ular o‘quvchilarga xavfsiz va boshqariladigan muhitda tilni amalda qo‘llash imkonini beradi. Bundan tashqari, virtual muhitlar orqali turli madaniy kontekstlar bilan tanishish, madaniyatlararo muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirish ham mumkin. Shu bilan birga, VR texnologiyalarining ayrim kamchiliklari ham mavjud. Jumladan, yuqori texnik talablar, moliyaviy xarajatlar hamda ayrim foydalanuvchilarda yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan noqulayliklar ularni keng joriy etishda muayyan to‘siqlarni keltirib chiqaradi.

Kengaytirilgan reallik (AR) texnologiyasi raqamli ma’lumotlarni real muhit bilan uyg‘unlashtirib, til o‘rganishni kontekstual va interaktiv shaklga keltiradi. Ushbu texnologiya yordamida o‘quvchilar atrofdagi obyektlar nomini xorijiy tilda o‘rganish, shuningdek, turli real vaziyatlarda til ko‘nikmalarini qo‘llash imkoniga ega bo‘ladilar. Masalan, muzey eksponatlari haqida ma’lumot olish, yo‘l ko‘rsatkichlarini tushunish yoki menyularni o‘qish kabi faoliyatlar orqali bilimlar mustahkamlanadi. Bu esa o‘rganilgan materialni amaliyot bilan bog‘lashga xizmat qiladi va chuqurroq o‘zlashtirishni ta’minlaydi. AR texnologiyasining qulayligi, mobil qurilmalar orqali foydalanish imkoniyati va interaktivligi uning asosiy afzalliklari hisoblanadi. Shu bilan birga, uni samarali qo‘llash uchun metodik yondashuvlarni yanada takomillashtirish zarur.

Geymifikatsiya o‘quvchilarning qiziqishini oshirish va ularni faol ishtirok etishga undashda muhim vosita hisoblanadi. Ballar, darajalar va mukofotlar kabi elementlar orqali o‘quv jarayoni yanada rag‘batlantiruvchi tus oladi. Ushbu yondashuv nafaqat raqamli platformalarda, balki an’anaviy darslarda ham samarali qo‘llanilishi

mumkin. Natijada lug‘at boyligi kengayadi, grammatik ko‘nikmalar mustahkamlanadi va umumiy o‘zlashtirish darajasi oshadi. Biroq, uning samaradorligi o‘quvchilarning yosh xususiyatlari va pedagogik maqsadlarga mos ravishda qo‘llanishiga bog‘liq bo‘lib, ortiqcha raqobat salbiy ta‘sir ko‘rsatishi mumkin.

Innovatsion texnologiyalarni til ta‘limiga joriy etish bir qator muammolar va axloqiy masalalarni keltirib chiqaradi. Birinchidan, texnologiyalarning yuqori narxi va ularni ta‘lim muassasalariga joriy etish uchun zarur infratuzilma ko‘plab maktablar va mamlakatlar uchun moliyaviy yuk bo‘lishi mumkin. Raqamli tafovut muammosi, ya‘ni texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlaridagi tengsizlik, ba‘zi talabalarning o‘quv jarayonidan chetda qolishiga sabab bo‘ladi.

Ikkinchidan, o‘qituvchilarni yangi texnologiyalardan samarali foydalanishga o‘rgatish va pedagogik ko‘nikmalarini oshirish muhimdir, chunki texnologiya faqat vosita bo‘lib, uni pedagogik yondashuv bilan uyg‘unlashtirmasdan kutilgan natijalarga erishish qiyin. Uchinchidan, ma‘lumotlar maxfiyligi va xavfsizligi masalalari dolzarb bo‘lib, AI tizimlari va adaptiv platformalar o‘quvchilarning shaxsiy ma‘lumotlarini to‘playdi va tahlil qiladi. Shuningdek, texnologiyalarga haddan tashqari bog‘lanish insoniy muloqot va ijtimoiy ko‘nikmalarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin.

Kelajakdagi tadqiqotlar texnologiyalarning samaradorligini oshirish va til ta‘limidagi salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarishga qaratilishi lozim. Shu jumladan, turli madaniy va lingvistik kontekstlarda uzoq muddatli tadqiqotlar o‘tkazish, texnologiyalarni o‘quv dasturlariga integratsiya qilish, o‘qituvchilar uchun kasbiy rivojlanish dasturlarini ishlab chiqish va pedagogik asoslarni mustahkamlash zarur. Shuningdek, AI va boshqa innovatsion vositalarning tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish kabi yuqori darajadagi ko‘nikmalarga ta‘sirini o‘rganish muhim vazifa hisoblanadi.

Ma‘lumotlarni tahlil qilishda tematik tahlil va tanqidiy sintez qo‘llanildi. Tanlangan maqolalardan olingan ma‘lumotlar (tadqiqot maqsadi, metodologiya, natijalar va xulosalar) tizimlashtirilib, mavzular guruhlandi: sun‘iy intellekt va adaptiv o‘rganish, immersiv va tajribaviy o‘rganish (VR, AR, geymifikatsiya), hamma joyda mavjud o‘rganish (MALL va nutq texnologiyalari), pedagogik ahamiyati, muammolar va axloqiy masalalar, kelajakdagi tendensiyalar. Har bir mavzu bo‘yicha dalillar sintez qilinib, ularning umumiy jihatlari va farqlari aniqlangan.

Tanqidiy sintez har bir texnologiyaning afzalliklari va cheklovlarini, shuningdek, ularni til ta‘limiga joriy etishdagi murakkabliklarni chuqur tushunishga imkon berdi. Ushbu metodologiya nafaqat texnologiyalarning samaradorligini, balki ularning pedagogik

asoslari va o‘qituvchilar hamda o‘quvchilar uchun amaliy ahamiyatini baholash imkonini yaratdi.

Xulosa qilib aytganda, innovatsion texnologiyalar (sun’iy intellekt, immersiv muhitlar, geymifikatsiya, mobil ilovalar va nutq texnologiyalari) til o‘rganishni shaxsiylashtirish, motivatsiyani oshirish va amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirish orqali o‘quv jarayonini tubdan o‘zgartirmoqda. Shu bilan birga, ularni joriy etishda yuqori xarajatlar, o‘qituvchilar malakasini oshirish zarurati, raqamli tafovut va axloqiy masalalar kabi muammolar mavjud. Kelajakda texnologiyalarni pedagogik jihatdan samarali va mas’uliyatli integratsiya qilish, shuningdek, ularning uzoq muddatli ta’sirini o‘rganish bo‘yicha doimiy tadqiqotlar muhim ahamiyat kasb etadi. Faqat shunda ular o‘z salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. J.Jalolov. Chet tili o‘qitish metodikasi. “O‘qituvchi”, Toshkent-2012
2. Yuldashev Og‘abek Komiljon o‘g‘li, Azimov Samandar Murodjon o‘g‘li. (2025). Maktabgacha va maktab yoshidagi bolalarga ingliz tilini o‘rgatishda metodik o‘yinlarning ahamiyati. Лучшие интеллектуальные исследования, Vol. 54 No. 1. <https://journalss.org/index.php/luch/article/view/2046>
3. Saydaliyeva, M. A., & Azimov, S. M. (2025, November 18). The effective impact of educational technologies in organizing English language lessons. Образование, наука и инновационные идеи в мире, 81(3). <https://journalss.org/index.php/obr/article/view/5633>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17652336>
4. M Boltabayeva, G Gaipova Universal xalqaro ilmiy jurnal Изучение педагогического значения использования технологии слайма в обучении английскому языку учащихся 3-4 классов в условиях инклюзивного образования. (2026). Universal Xalqaro Ilmiy Jurnal, 3(2.1), 147-151. <https://universaljournal.uz/index.php/uxij/article/view/39>
5. Azimova, M. M. (2025). Ingliz tili o‘rganayotgan o‘quvchilarda leksik boylikni oshirishda metodik yondashuvlar va tushunchalar. Ta’lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 49(1), 169–171. <https://scientific-jl.com/tal/article/view/24878> DOI: <https://10.5281/zenodo.16281963>
6. Maxammadaliyeva S.M., Azimov S.M. Modernizasyon davrida o'rta ta'lim o'quvchilari uchun ingliz tili o'qitish usullari. Universal xalqaro ilmiy jurnal 1(7), 2024.-B.196-201.
7. M Boltabayeva - Galaxy International Interdisciplinary Research Journal "The Expression OF the Human" Inner Self" in Graham Greene's Novels
8. Azimov Samandar Murodjon o‘g‘li. Learning a new language

difficulties and solutions. O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI NAMANGAN DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI, 235

9. Azimov, S., Abdumuminova, D. Xorijiy tillarni o‘quvchilarga o‘rgatishda metodik usul va yondashuvlar hamda o‘qituvchining psixologik bilimi. *Universal xalqaro ilmiy jurnal*, 1(7), 2024. –B.189-195

10. Saydaliyeva, M. A., & Azimov, S. M. (2025, November 18). The effective impact of educational technologies in organizing English language lessons. Образование, наука и инновационные идеи в мире, 81(3). <https://journalss.org/index.php/obr/article/view/5633>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17652336>

11. Dehqanova, G. A. (2024). SAMARALI MULOQOT VA INNOVATION TEXNOLOGIYALARGA TAYYORLASHNING ILMIY-METODIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH. Academic research in educational sciences, 5(CSPU Conference 1), 550-555.

12. Marifatkhon Boltabayeva. (2025). The Clash Of Religious and Secular Views In Graham Greene’s Works. Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 6(3), 8. <https://doi.org/10.47134/emergent.v4i1.64>

13. Azimova, M. M. (2025). Ingliz tili o‘rganayotgan o‘quvchilarda leksik boylikni oshirishda metodik yondashuvlar va tushunchalar. Ta’lim innovatsiyasi va integratsiyasi, 49(1), 169–171. <https://scientific-jl.com/tal/article/view/24878> DOI: <https://10.5281/zenodo.16281963>

14. Azimov S. M. The place and significance of the English language worldwide //

International Journal of Scientific Researchers.-2024. Vol. 5, Issue 2. – P. 31–35.

COMPOUND WORDS, BLEND AND PHRASAL WORDS

Ibodullayeva Dildora Xamidulla qizi

Fourth year student at Namangan State Pedagogical institution

Hamidullayeva Durdona Anvarjon qizi

Fourth year student at Namangan State Pedagogical institution

Abstract: This article explores three important types of word formation in modern English: compound words, blend words, and phrasal verbs. It explains their structure, formation, and usage in everyday communication. The study also includes real-life examples and a comparative analysis of these word types. The results show that compound words are common in formal contexts, blend words are widely used in media, and phrasal verbs are essential for spoken English.